ਮਹਾਰਾਸ਼ਟਰ ਰਾਜ

ਬਨਾਮ

ਪੰਕਜ ਜਗਸ਼ੀ ਗੰਗਰ

(ਅਪਰਾਧਿਕ ਅਪੀਲ ਨੰਬਰ 1493 2021)

ਦਸੰਬਰ 03, 2021

[ਐਮ. ਆਰ. ਸ਼ਾਹ ਅਤੇ ਸੰਜੀਵ ਖੰਨਾ, ਜੇ.ਜੇ.]

ਪੀਨਲ ਕੋਡ,1860- *ਐੱਸਐੱਸ. 384,386,387 ਆਰ/ਡਬਲਯੂ. ਐਸ. 34 - ਮਹਾਰਾਸ਼ਟਰ ਸੰਗਠਿਤ ਅਪਰਾਧ ਕੰਟਰੋਲ ਐਕਟ, 1999 – ਧਾਰਾ 23 (1) (ਏ) ਅਤੇ ਧਾਰਾ 21 (4) – ਮੁਕੱਦਮਾ ਚਲਾਉਣ ਦਾ ਕੇਸ ਕਿ ਇੱਕ ਅੰਤਰਰਾਸ਼ਟਰੀ ਗੈਂਗਸਟਰ ਦੁਆਰਾ ਇੱਕ ਸੰਗਠਿਤ ਅਪਰਾਧ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਇਹ ਵੀ ਪਾਇਆ ਗਿਆ ਕਿ ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਸਮੇਂ-ਸਮੇਂ 'ਤੇ ਅਜਿਹੇ ਸੰਗਠਿਤ ਅਪਰਾਧ ਸਿੰਡੀਕੇਟ ਅਤੇ ਹੋਰ ਗਿਰੋਹਾਂ ਨੂੰ ਰਕਮ ਅਦਾ ਕਰ ਰਿਹਾ ਸੀ ਜਿਸ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਉਹ ਉਕਤ ਰਕਮ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਦੂਜੇ ਮੈਂਬਰਾਂ ਨੂੰ ਰਕਮ ਦੇ ਕੇ ਮਦਦ ਲੈਣ ਲਈ ਕਰਦੇ ਸਨ ਅਤੇ ਇਹ ਵੀ ਪਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਮਟਕਾ ਕਾਰੋਬਾਰ ਚਲਾ ਰਿਹਾ ਸੀ ਜਾਂਚ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਆਈਪੀਸੀ ਦੀਆਂ ਧਾਰਾਵਾਂ ਦੇ ਨਾਲ-ਨਾਲ ਮਹਾਰਾਸ਼ਟਰ ਸੰਗਠਿਤ ਅਪਰਾਧ ਕੰਟਰੋਲ ਐਕਟ, 1999 (ਮਕੋਕਾ) ਦੇ ਤਹਿਤ ਚਾਰਜਸ਼ੀਟ ਦਾਇਰ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ। ਉੱਤਰਦਾਤਾ-ਦੋਸ਼ੀ ਨੇ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਜੱਜ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਜ਼ਮਾਨਤ ਅਰਜ਼ੀ ਦਾਇਰ ਕੀਤੀ, ਜਿਸ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ - ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੇ ਸਿੰਗਲ ਜੱਜ ਵੀ ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਨੂੰ ਕੋਈ ਰਾਹਤ ਦੇਣ ਲਈ ਤਿਆਰ ਨਹੀਂ ਸਨ ਅਤੇ ਅਰਜ਼ੀ ਵਾਪਸ ਲੈ ਲਈ ਗਈ - ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਮੁਲਜ਼ਮਾਂ ਨੇ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੇ ਡਿਵੀਜ਼ਨ ਬੈਂਚ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਰਿੱਟ ਪਟੀਸ਼ਨ ਦਾਇਰ ਕੀਤੀ ਅਤੇ ਮਕੋਕਾ ਦੀ ਧਾਰਾ 23 (1) (ਏ) ਅਤੇ ਧਾਰਾ 21 (4) ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਨ ਦੀ ਮੰਗ ਕੀਤੀ, ਕਿਉਂਕਿ ਉਪਰੋਕਤ ਵਿਵਸਥਾਵਾਂ ਗੈਰ-ਸੰਵਿਧਾਨਕ ਅਤੇ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੀ ਧਾਰਾ 14 ਅਤੇ 21 ਦੀ ਉਲੰਘਣਾ ਕਰਦੀਆਂ ਹਨ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੇ ਡਿਵੀਜ਼ਨ ਬੈਂਚ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਵਧੀਕ ਪੁਲਿਸ ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਵੱਲੋਂ ਮਕੋਕਾ ਦੀਆਂ ਧਾਰਾਵਾਂ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਦੀ ਪ੍ਰਵਾਨਗੀ ਦੇਣ ਵਾਲਾ ਆਦੇਸ਼ ਮਨ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਨਾ ਕਰਨ ਕਾਰਨ ਆਇਆ ਹੈ ਅਤੇ ਉਸ ਨੂੰ ਜ਼ਮਾਨਤ 'ਤੇ ਰਿਹਾਅ ਕਰਕੇ ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਨੂੰ ਅੰਤਰਿਮ ਰਾਹਤ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਹੈ। ਅਪੀਲ 'ਤੇ, ਆਯੋਜਿਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ: ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੇ ਦੋਸ਼ੀਆਂ ਵਿਰੁੱਧ ਕਥਿਤ ਅਪਰਾਧਾਂ ਦੀ ਗੰਭੀਰਤਾ 'ਤੇ ਬਿਲਕੁਲ ਵੀ ਵਿਚਾਰ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ - ਜਾਂਚ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਇਹ ਪਾਇਆ ਗਿਆ ਕਿ ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਦੋਸ਼ੀ ਮਟਕਾ ਕਾਰੋਬਾਰ ਚਲਾ ਰਿਹਾ ਹੈ; ਇੱਕ ਅੰਤਰਰਾਸ਼ਟਰੀ ਗੈਂਗਸਟਰ ਅਤੇ ਉਸਦੇ ਗਿਰੋਹਾਂ ਨੂੰ ਫੰਡ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰ ਰਿਹਾ ਹੈ; ਕਿ ਦੋਸ਼ੀ ਹਥਿਆਰ, ਜਾਣਕਾਰੀ ਖਰੀਦਣ ਦੇ ਖਰਚਿਆਂ ਲਈ ਫੰਡਾਂ ਦਾ ਪ੍ਰਬੰਧ ਕਰ ਰਿਹਾ ਹੈ ਅਤੇ ਉਹ ਸੰਗਠਿਤ ਅਪਰਾਧ ਸਿੰਡੀਕੇਟ ਦਾ ਸਰਗਰਮ ਮੈਂਬਰ ਹੈ - ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੇ ਹੋਰ ਅਪਰਾਧਾਂ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਦੋਸ਼ਾਂ 'ਤੇ ਵਿਚਾਰ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਹੈ*

ਆਈ.ਪੀ.ਸੀ. - ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੇ ਅੰਤਰਿਮ ਰਾਹਤ ਪੜਾਅ 'ਤੇ ਮਕੋਕਾ ਤਹਿਤ ਅਪਰਾਧ ਲਈ ਦੋਸ਼ੀ ਨੂੰ ਬਰੀ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਅਤੇ ਅੰਤਰਿਮ ਪੜਾਅ 'ਤੇ ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਨੂੰ ਮਕੋਕਾ ਤੋਂ ਬਰੀ ਕਰ ਦਿੱਤਾ। ਜੋ ਕਿ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਗੈਰ-ਇਜਾਜ਼ਤਯੋਗ ਹੈ - ਇਸ ਨੂੰ ਦੋਸ਼ੀ ਦੁਆਰਾ ਫੋਰਮ ਖਰੀਦਦਾਰੀ ਕਿਹਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਜੋ ਬਹੁਤ ਹੀ ਨਿਰਾਸ਼ਾਜਨਕ ਹੈ ਅਤੇ ਜਿਸ ਨੂੰ ਮਨਜ਼ੂਰੀ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ - ਇਸ ਲਈ, ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੇ ਡਿਵੀਜ਼ਨ ਬੈਂਚ ਦੁਆਰਾ ਪਾਸ ਕੀਤੇ ਗਏ ਆਦੇਸ਼ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਰੱਦ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ - ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਦੋਸ਼ੀ ਨੂੰ ਆਤਮ ਸਮਰਪਣ ਕਰਨ ਅਤੇ ਮੁਕੱਦਮੇ ਦਾ ਸਾਹਮਣਾ ਕਰਨ ਦਾ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਦਿੱਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ।

ਅਪੀਲ ਦੀ ਇਜਾਜ਼ਤ ਦਿੰਦੇ ਹੋਏ ਅਦਾਲਤ

ਆਯੋਜਿਤ: 1. ਸਭ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ, ਇਹ ਨੋਟ ਕਰਨ ਦੀ ਲੋੜ ਹੈ ਕਿ ਉੱਤਰਦਾਤਾ - ਦੋਸ਼ੀ ਦੇ ਖਿਲਾਫ ਦੋਸ਼ ਬਹੁਤ ਗੰਭੀਰ ਕਿਸਮ ਦੇ ਹਨ ਭਾਵ ਆਈਪੀਸੀ ਦੀ ਧਾਰਾ 384, 386, 387 ਅਤੇ ਧਾਰਾ 34 ਦੇ ਤਹਿਤ ਅਪਰਾਧ । ਰਿਕਾਰਡ 'ਤੇ ਮੌਜੂਦ ਸਮੱਗਰੀ 'ਤੇ ਵਿਚਾਰ ਕਰਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਜਾਂਚ ਏਜੰਸੀ ਨੇ ਮਹਾਰਾਸ਼ਟਰ ਸੰਗਠਿਤ ਅਪਰਾਧ ਕੰਟਰੋਲ ਐਕਟ, 1999 (ਮਕੋਕਾ) ਦੀਆਂ ਧਾਰਾਵਾਂ ਲਾਗੂ ਕੀਤੀਆਂ ਹਨ। ਜਾਂਚ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਮੁਲਜ਼ਮਾਂ ਖਿਲਾਫ ਆਈਪੀਸੀ ਦੇ ਨਾਲ-ਨਾਲ ਮਕੋਕਾ ਦੇ ਤਹਿਤ ਅਪਰਾਧਾਂ ਲਈ ਚਾਰਜਸ਼ੀਟ ਦਾਇਰ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ। ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੇ ਡਿਵੀਜ਼ਨ ਬੈਂਚ ਨੇ ਦੋਸ਼ੀ ਨੂੰ ਜ਼ਮਾਨਤ 'ਤੇ ਰਿਹਾਅ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਹੈ, ਉਹ ਵੀ ਅੰਤਰਿਮ ਰਾਹਤ ਦੇ ਜ਼ਰੀਏ। ਫੈਸਲਿਆਂ ਦੀ ਸ਼੍ਰੇਣੀ ਵਿੱਚ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕਾਨੂੰਨ ਅਨੁਸਾਰ, ਡਿਵੀਜ਼ਨ ਬੈਂਚ ਨੂੰ ਅੰਤਰਿਮ ਰਾਹਤ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਦੋਸ਼ੀ ਨੂੰ ਜ਼ਮਾਨਤ 'ਤੇ ਰਿਹਾਅ ਨਹੀਂ ਕਰਨਾ ਚਾਹੀਦਾ ਸੀ (ਮੈਸਰਜ਼ ਨਿਹਾਰਿਕਾ ਇਨਫਰਾਸਟ੍ਰਕਚਰ ਪ੍ਰਾਈਵੇਟ ਲਿਮਟਿਡ ਬਨਾਮ ਮਹਾਰਾਸ਼ਟਰ ਰਾਜ ਅਤੇ ਹੋਰਾਂ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਦੇਖੋ (2021 ਦੀ ਅਪਰਾਧਿਕ ਅਪੀਲ ਨੰਬਰ 330 ਦਾ ਫੈਸਲਾ 13.04.2021 ਨੂੰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ))। [ਪੈਰਾ 9] [314-ਈ-ਐਚ]

2. ਇਹ ਨੋਟ ਕਰਨਾ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ ਕਿ ਦੋਸ਼ੀ ਨੂੰ ਜ਼ਮਾਨਤ 'ਤੇ ਰਿਹਾਅ ਕਰਦੇ ਸਮੇਂ, ਉਹ ਵੀ ਅੰਤਰਿਮ ਰਾਹਤ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ, ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੇ ਮੁਲਜ਼ਮਾਂ ਵਿਰੁੱਧ ਕਥਿਤ ਅਪਰਾਧਾਂ ਦੀ ਗੰਭੀਰਤਾ 'ਤੇ ਬਿਲਕੁਲ ਵਿਚਾਰ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਹੈ। ਜਾਂਚ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਇਹ ਪਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਉੱਤਰਦਾਤਾ - ਦੋਸ਼ੀ ਮਟਕਾ ਕਾਰੋਬਾਰ ਚਲਾ ਰਿਹਾ ਹੈ; ਇੱਕ ਅੰਤਰਰਾਸ਼ਟਰੀ ਗੈਂਗਸਟਰ ਅਤੇ ਉਸਦੇ ਗਿਰੋਹਾਂ ਨੂੰ ਫੰਡ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰ ਰਿਹਾ ਹੈ; ਕਿ ਦੋਸ਼ੀ ਹਥਿਆਰ, ਜਾਣਕਾਰੀ ਖਰੀਦਣ ਦੇ ਖਰਚਿਆਂ ਲਈ ਫੰਡਾਂ ਦਾ ਪ੍ਰਬੰਧ ਕਰ ਰਿਹਾ ਹੈ ਅਤੇ ਉਹ ਸੰਗਠਿਤ ਅਪਰਾਧ ਸਿੰਡੀਕੇਟ ਦਾ ਸਰਗਰਮ ਮੈਂਬਰ ਹੈ। ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਮਕੋਕਾ ਦੀਆਂ ਧਾਰਾਵਾਂ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਦੀ ਮਨਜ਼ੂਰੀ ਕਾਨੂੰਨ ਅਨੁਸਾਰ ਗਲਤ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਰਿਕਾਰਡ 'ਤੇ ਕੋਈ ਸਬੂਤ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਇਸ ਲਈ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਵੀ

ਆਈ.ਪੀ.ਸੀ. ਦੇ ਤਹਿਤ ਹੋਰ ਅਪਰਾਧਾਂ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਦੋਸ਼ਾਂ 'ਤੇ ਬਿਲਕੁਲ ਵਿਚਾਰ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਹੈ। ਇਥੋਂ ਤਕ ਕਿ ਅੰਤਰਿਮ ਰਾਹਤ ਪੜ੍ਹਾਅ 'ਤੇ ਮਕੋਕਾ ਦੀਆਂ ਧਾਰਾਵਾਂ 'ਤੇ ਮੁਕੱਦਮਾ ਚਲਾਉਣ/ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਦੀ ਮਨਜ਼ੂਰੀ ਬਾਰੇ ਅਜਿਹੀ ਟਿੱਪਣੀ ਦੀ ਵੀ ਲੋੜ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਦਰਅਸਲ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੇ ਅੰਤਰਿਮ ਰਾਹਤ ਪੜ੍ਹਾਅ 'ਤੇ ਮਕੋਕਾ ਤਹਿਤ ਅਪਰਾਧ ਲਈ ਦੋਸ਼ੀ ਨੂੰ ਬਰੀ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਹੈ ਅਤੇ ਅੰਤਰਿਮ ਪੜ੍ਹਾਅ 'ਤੇ ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਨੂੰ ਮਕੋਕਾ ਤੋਂ ਬਰੀ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਹੈ, ਜੋ ਕਿ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਮਨਜ਼ੂਰ ਨਹੀਂ ਹੈ। [ਪੈਰਾ 9.1] [314-ਐਚ; 315-ਏ-ਸੀ]

3. ਇਹ ਨੋਟ ਕਰਨਾ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ ਕਿ ਵਿਸਥਾਰਤ ਫੈਸਲੇ ਅਤੇ ਆਦੇਸ਼ ਦੁਆਰਾ, ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਜੱਜ / ਮਕੋਕਾ ਨੇ ਦੋਸ਼ੀ ਨੂੰ ਜ਼ਮਾਨਤ 'ਤੇ ਰਿਹਾਅ ਕਰਨ ਤੋਂ ਇਨਕਾਰ ਕਰ ਦਿੱਤਾ। ਦੋਸ਼ੀ ਨੇ ਇਸ ਨੂੰ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਵਿੱਚ ਚੁਣੌਤੀ ਦਿੱਤੀ। ਦੋਸ਼ੀ ਵੱਲੋਂ ਤਰਜੀਹ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਜ਼ਮਾਨਤ ਅਰਜ਼ੀ 'ਤੇ ਸਿੰਗਲ ਜੱਜ ਨੇ ਸੁਣਵਾਈ ਕੀਤੀ। ਇਕੱਲੇ ਜੱਜ ਦੋਸ਼ੀ ਨੂੰ ਜ਼ਮਾਨਤ 'ਤੇ ਰਿਹਾਅ ਕਰਨ ਦੇ ਇਛੁੱਕ ਨਹੀਂ ਸਨ ਅਤੇ ਇਸ ਲਈ ਦੋਸ਼ੀ ਨੇ ਇਸ ਨੂੰ ਵਾਪਸ ਲੈ ਲਿਆ ਅਤੇ ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਮਕੋਕਾ ਦੀ ਬੁਰਾਈ ਨੂੰ ਚੁਣੌਤੀ ਦੇਣ ਦੀ ਆੜ ਵਿੱਚ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੇ ਡਿਵੀਜ਼ਨ ਬੈਂਚ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਰਿੱਟ ਪਟੀਸ਼ਨ ਨੂੰ ਤਰਜੀਹ ਦਿੱਤੀ ਅਤੇ ਉਪਰੋਕਤ 'ਤੇ ਧਿਆਨ ਦਿੱਤੇ ਬਿਨਾਂ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੇ ਡਿਵੀਜ਼ਨ ਬੈਂਚ ਨੇ ਦੋਸ਼ੀ ਨੂੰ ਜ਼ਮਾਨਤ 'ਤੇ ਰਿਹਾਅ ਕਰ ਦਿੱਤਾ, ਉਹ ਵੀ ਅੰਤਰਿਮ ਰਾਹਤ ਦੇ ਜ਼ਰੀਏ। ਜਿਸ ਨੂੰ ਨਹੀਂ ਤਾਂ ਦੋਸ਼ੀ ਵਿਦਵਾਨ ਸਿੰਗਲ ਜੱਜ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਪੇਸ਼ ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕਿਆ ਅਤੇ ਉਸਨੇ ਜ਼ਮਾਨਤ ਅਰਜ਼ੀ ਵਾਪਸ ਲੈ ਲਈ। ਉਪਰੋਕਤ ਨੂੰ ਦੋਸ਼ੀ ਦੁਆਰਾ ਫੋਰਮ ਖਰੀਦਦਾਰੀ ਕਿਹਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਜੋ ਬਹੁਤ ਨਿਰਾਸ਼ਾਜਨਕ ਹੈ ਅਤੇ ਜਿਸ ਨੂੰ ਮਨਜ਼ੂਰੀ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ। ਇਸ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਵੀ ਦੋਸ਼ੀ ਜ਼ਮਾਨਤ 'ਤੇ ਰਿਹਾਅ ਹੋਣ ਦਾ ਹੱਕਦਾਰ ਨਹੀਂ ਹੈ ਅਤੇ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਵੱਲੋਂ ਦੋਸ਼ੀ ਨੂੰ ਜ਼ਮਾਨਤ 'ਤੇ ਰਿਹਾਅ ਕਰਨ ਦੇ ਆਦੇਸ਼ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। [ਪੈਰਾ 9.2] [315-ਡੀ-ਐਫ]

ਮੈਸਰਜ਼ ਨਿਹਾਰਿਕਾ ਇਨਫਰਾਸਟ੍ਰਕਚਰ ਪ੍ਰਾਈਵੇਟ ਲਿਮਟਿਡ ਬਨਾਮ ਮਹਾਰਾਸ਼ਟਰ ਰਾਜ ਅਤੇ ਹੋਰ **(2021 ਦੀ ਅਪਰਾਧਿਕ ਅਪੀਲ ਨੰਬਰ 330 ਦਾ ਫੈਸਲਾ 13.04.2021 ਨੂੰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ)] - ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ.**

ਅਪਰਾਧਿਕ ਅਪੀਲ ਨਿਆਂਇਕ ਫੈਸਲਾ: 2021 ਦੀ ਅਪਰਾਧਿਕ ਅਪੀਲ ਨੰਬਰ 1493

2018 ਦੀ ਅਪਰਾਧਿਕ ਰਿੱਟ ਪਟੀਸ਼ਨ ਨੰਬਰ 4639 ਵਿੱਚ ਬੰਬਈ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੇ 29.01.2019 ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਅਤੇ ਆਦੇਸ਼ ਤੋਂ।

ਸਚਿਨ ਪਾਟਿਲ, ਰਾਹੁਲ ਚਿਟਨੀਸ, ਆਦਿੱਤਿਆ ਏ ਪਾਂਡੇ, ਜੀਓ ਜੋਸਫ, ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੇ ਵਕੀਲ।

ਸਿਧਾਰਥ ਦਵੇ, ਸੀਨੀਅਰ ਐਡਵੋਕੇਟ, ਆਦਿਤਿਆ ਵਰਮਾ, ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਪ੍ਰਿਯਮਵਦਾ ਮਿਸ਼ਰਾ,ਅਦਿੱਤਿਆ ਸਿੰਘ, ਐਡਵੋਕੇਟ ਸ. ਜਵਾਬਦੇਹ ਲਈ

ਅਦਾਲਤ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਕਿਸ ਨੇ ਦਿੱਤਾ ਸੀ?

ਐਮ.ਆਰ. ਸ਼ਾਹ, ਜੇ.

1. ਬੰਬਈ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੇ ਡਿਵੀਜ਼ਨ ਬੈਂਚ ਵੱਲੋਂ 2018 ਦੀ ਕ੍ਰਿਮੀਨਲ ਰਿੱਟ ਪਟੀਸ਼ਨ ਨੰਬਰ 4639 ਵਿੱਚ 29.01.2019 ਨੂੰ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਆਦੇਸ਼ ਤੋਂ ਦੁਖੀ ਅਤੇ ਅਸੰਤੁਸ਼ਟ ਮਹਿਸੂਸ ਕਰਦੇ ਹੋਏ, ਜਿਸ ਰਾਹੀਂ ਡਿਵੀਜ਼ਨ ਬੈਂਚ ਨੇ ਅੰਤਰਿਮ ਰਾਹਤ ਰਾਹੀਂ ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਨੂੰ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਦਿੱਤਾ ਕਿ ਦੋਸ਼ੀ ਨੂੰ 2017 ਦੇ ਸੀ.ਆਰ. ਨੰਬਰ I-190 ਤੋਂ ਪੈਦਾ ਹੋਏ 2017 ਦੇ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਮਕੋਕ ਨੰਬਰ 24 ਵਿੱਚ ਜ਼ਮਾਨਤ 'ਤੇ ਰਿਹਾਅ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇ। ਕਾਸਰਵਦਾਵਲੀ ਥਾਣੇ ਵਿੱਚ ਰਜਿਸਟਰ, ਮਹਾਰਾਸ਼ਟਰ ਰਾਜ ਨੇ ਮੌਜੂਦਾ ਅਪੀਲ ਨੂੰ ਤਰਜੀਹ ਦਿੱਤੀ ਹੈ।

2. ਸਭ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ, ਇਹ ਨੋਟ ਕਰਨਾ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ ਕਿ ਵਰਤਮਾਨ ਦੋਸ਼ੀ ਦੁਆਰਾ ਚਾਰ ਮੀਟਰ ਖਰੀਦਦਾਰੀ ਦੀ ਇੱਕ ਸਪੱਸ਼ਟ ਉਦਾਹਰਣ ਹੈ ਜਿਸ ਨੂੰ ਬਿਲਕੁਲ ਮਨਜ਼ੂਰ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ. ਤੱਥ ਆਪਣੇ ਆਪ ਬੋਲਦੇ ਹਨ, ਜੋ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਅਨੁਸਾਰ ਹਨ:-

2.1 ਇਹ ਕਿ ਤਿੰਨ ਨਾਮਜ਼ਦ ਮੁਲਜ਼ਮਾਂ ਇਕਬਾਲ ਇਬਰਾਹਿਮ ਕਾਸਕਰ, ਇਸਰਾਰ ਜਮੀਲ ਸਈਦ ਅਤੇ ਮੁਮਤਾਜ਼ ਏਜਾਜ ਸ਼ੇਖ @ ਰਾਜੂ ਵਿਰੁੱਧ ਆਈਪੀਸੀ ਦੀ ਧਾਰਾ 384, 386, 387 ਅਤੇ ਧਾਰਾ 34 ਤਹਿਤ ਅਪਰਾਧਾਂ ਲਈ 2017 ਦੇ ਸੀਆਰ ਨੰਬਰ ਆਈ-190 ਵਜੋਂ ਐਫਆਈਆਰ ਦਰਜ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ। ਠਾਣੇ ਦੇ ਵਿਦਵਾਨ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਜੱਜ (ਐਮ.ਸੀ.ਓ.ਸੀ.) ਨੇ 26.03.2018 ਦੇ ਆਪਣੇ ਆਦੇਸ਼ ਵਿੱਚ ਇਸਤਗਾਸਾ ਪੱਖ ਵੱਲੋਂ ਇਸ ਕੇਸ ਨੂੰ ਵਿਸਥਾਰ ਨਾਲ ਨਜਿੱਠਿਆ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ 'ਤੇ ਵਿਚਾਰ ਕੀਤਾ ਹੈ। 2017 ਦੇ ਐਮਸੀਓਸੀ ਨੰਬਰ 24 ਵਿੱਚ 15, ਜਿਸ ਦੁਆਰਾ ਵਿਦਵਾਨ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਜੱਜ ਨੇ ਇੱਥੇ ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਦੁਆਰਾ ਜ਼ਮਾਨਤ ਲਈ ਦਾਇਰ ਅਰਜ਼ੀ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਅਤੇ ਇਸ ਲਈ ਇਸ ਨੂੰ ਦੁਹਰਾਇਆ ਨਹੀਂ ਜਾਂਦਾ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਇਹ ਧਿਆਨ ਦੇਣ ਯੋਗ ਹੈ ਕਿ ਜਾਂਚ ਦੌਰਾਨ ਇਹ ਪਾਇਆ ਗਿਆ ਕਿ ਅੰਤਰਰਾਸ਼ਟਰੀ ਗੈਂਗਸਟਰ ਸ਼ਕੀਲ ਬਾਬੂ ਮੋਹਿਦੀਨ ਸ਼ੇਖ @ ਛੋਟਾ ਸ਼ਕੀਲ @ ਸੀਐਸ ਅਤੇ ਇਕਬਾਲ ਇਬਰਾਹਿਮ ਕਾਸਕਰ @ ਇਕਬਾਲ ਹਸਨ ਸ਼ੇਖ ਇਬਰਾਹਿਮ ਦੁਆਰਾ ਸੰਗਠਿਤ ਅਪਰਾਧ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਇਹ ਵੀ ਪਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਸਮੇਂ-ਸਮੇਂ 'ਤੇ, ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਅਜਿਹੇ ਸੰਗਠਿਤ ਅਪਰਾਧ ਸਿੰਡੀਕੇਟ ਅਤੇ ਹੋਰ ਗਿਰੋਹਾਂ ਨੂੰ ਰਕਮ ਅਦਾ ਕਰ ਰਿਹਾ ਸੀ ਜਿਸ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਉਹ ਮਦਦ ਲੈਣ ਲਈ ਉਕਤ ਰਕਮ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਦੇ ਸਨ ਹੋਰ ਮੈਂਬਰਾਂ ਨੂੰ ਰਕਮ ਦਾ ਭੁਗਤਾਨ ਕਰਕੇ ਅਤੇ ਇਹ ਵੀ ਪਾਇਆ ਗਿਆ ਕਿ ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਮਹਾਰਾਸ਼ਟਰ ਸੰਗਠਿਤ ਅਪਰਾਧ ਕੰਟਰੋਲ ਐਕਟ (ਮਕੋਕਾ) ਦੀਆਂ ਧਾਰਾਵਾਂ ਲਾਗੂ ਹੋਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਮੁੰਬਈ ਦੇ ਬੋਰੀਵਲੀ ਵਿੱਚ ਮਟਕਾ ਕਾਰੋਬਾਰ ਚਲਾ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਜਾਂਚ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਆਈਪੀਸੀ ਦੀਆਂ ਧਾਰਾਵਾਂ ਦੇ ਨਾਲ-ਨਾਲ ਮਕੋਕਾ ਦੇ ਤਹਿਤ ਚਾਰਜਸ਼ੀਟ ਪੇਸ਼ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ। ਇਸ ਵਿੱਚ ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਦੋਸ਼ੀ ਨੇ ਵਿਦਵਾਨ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਜੱਜ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਜ਼ਮਾਨਤ ਅਰਜ਼ੀ ਦਾਇਰ ਕੀਤੀ। ਇੱਕ ਵਿਸਥਾਰਤ ਅਤੇ ਤਰਕਸ਼ੀਲ ਫੈਸਲੇ ਅਤੇ ਆਦੇਸ਼ ਦੁਆਰਾ ਅਤੇ ਉਸ ਦੁਆਰਾ ਦਿੱਤ ਗਏ ਬਿਆਨਾਂ 'ਤੇ ਵਿਚਾਰ ਕਰਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ

ਮੁਕੱਦਮਾ ਜੋ ਚਾਰਜਸ਼ੀਟ ਦਾ ਹਿੱਸਾ ਹੈ, ਵਿਦਵਾਨ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਜੱਜ ਨੇ 26.03.2018 ਦੇ ਆਦੇਸ਼ ਰਾਹੀਂ ਉਕਤ ਜ਼ਮਾਨਤ ਅਰਜ਼ੀ ਰੱਦ ਕਰ ਦਿੱਤੀ।

3. ਵਿਦਵਾਨ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਜੱਜ ਵੱਲੋਂ ਜ਼ਮਾਨਤ ਅਰਜ਼ੀ ਰੱਦ ਕੀਤੇ ਜਾਣ ਤੋਂ ਦੁਖੀ ਅਤੇ ਅਸੰਤੁਸ਼ਟ ਮਹਿਸੂਸ ਕਰਦੇ ਹੋਏ, ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਨੇ 2018 ਦੀ ਜ਼ਮਾਨਤ ਅਰਜ਼ੀ ਨੰਬਰ 855 ਰਾਹੀਂ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦਾ ਦਰਵਾਜ਼ਾ ਖੜਕਾਇਆ। ਇਹੀ ਗੱਲ ਵਿਦਵਾਨ ਸਿੰਗਲ ਜੱਜ ਨੇ ਵੀ ਸੁਣੀ। ਵਿਦਵਾਨ ਸਿੰਗਲ ਜੱਜ ਦੁਆਰਾ 13.07.2018 ਨੂੰ ਪਾਸ ਕੀਤੇ ਗਏ ਆਦੇਸ਼ ਤੋਂ, ਇਹ ਜਾਪਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਗੱਲ 'ਤੇ ਵਿਵਾਦ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਕਿ ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਦੀ ਤਰਫੋਂ ਪੇਸ਼ ਹੋਏ ਵਿਦਵਾਨ ਵਕੀਲ ਨੂੰ ਸੁਣਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ - ਲੰਬੇ ਸਮੇਂ ਤੱਕ ਦੋਸ਼ੀ ਅਤੇ ਜਦੋਂ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਕੋਈ ਰਾਹਤ ਦੇਣ ਲਈ ਤਿਆਰ ਨਹੀਂ ਸੀ, ਨਿਰਦੇਸ਼ਾਂ 'ਤੇ ਵਿਦਵਾਨ ਵਕੀਲ ਨੇ ਉਕਤ ਜ਼ਮਾਨਤ ਅਰਜ਼ੀ ਵਾਪਸ ਲੈ ਲਈ। ਇਸ ਲਈ, ਉਪਰੋਕਤ ਜ਼ਮਾਨਤ ਅਰਜ਼ੀ ਨੂੰ ਵਿਦਵਾਨ ਸਿੰਗਲ ਜੱਜ ਦੁਆਰਾ 13.07.2018 ਦੇ ਆਦੇਸ਼ ਰਾਹੀਂ ਵਾਪਸ ਲੈ ਲਿਆ ਗਿਆ ਸੀ। ਉਪਰੋਕਤ ਜ਼ਮਾਨਤ ਅਰਜ਼ੀ ਵਾਪਸ ਲੈਣ ਤੋਂ ਤੁਰੰਤ ਬਾਅਦ ਉੱਤਰਦਾਤਾ - ਦੋਸ਼ੀ ਨੇ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੇ ਡਿਵੀਜ਼ਨ ਬੈਂਚ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਰਿੱਟ ਪਟੀਸ਼ਨ ਦਾਇਰ ਕੀਤੀ ਅਤੇ ਹੇਠ ਲਿਖੀਆਂ ਰਾਹਤਾਂ ਲਈ ਪ੍ਰਾਰਥਨਾ ਕੀਤੀ:

> "(ਏ) ਮਕੋਕਾ ਦੀ ਧਾਰਾ 23 (1) (ਏ) ਨੂੰ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਮਨਮਰਜ਼ੀ, ਬੇਦਿਸ਼ਾ, ਨਿਰਪੱਖ ਅਤੇ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਭਾਰਤ ਦੇ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੀ ਧਾਰਾ 14, 19 ਅਤੇ 21 ਦੀ ਉਲੰਘਣਾ ਕਰਦਿਆਂ ਗੈਰ-ਸੰਵਿਧਾਨਕ ਕਰਾਰ ਦਿੱਤਾ ਜਾਵੇ; ਜਾਂ ਮਕੋਕਾ ਦੀ ਧਾਰਾ 23 (1) (ਏ) ਵਿੱਚ ਆਉਣ ਵਾਲੇ 'ਅਗਾਊਂ ਪ੍ਰਵਾਨਗੀ' ਸ਼ਬਦਾਂ ਦੇ ਦਾਇਰੇ ਅਤੇ ਦਾਇਰੇ ਨੂੰ ਪੜ੍ਹਨਾ, ਵਿਆਖਿਆ ਕਰਨਾ, ਦਰਸਾਉਣਾ ਗੈਰ-ਸੰਵਿਧਾਨਕਤਾ ਤੋਂ ਬਚਾਉਣਾ ਤਾਂ ਜੋ ਇਹ ਯਕੀਨੀ ਬਣਾਇਆ ਜਾ ਸਕੇ ਕਿ ਇਸ ਨੂੰ ਸਬੰਧਤ ਅਧਿਕਾਰੀ ਦੀ ਮਨਮਰਜ਼ੀ, ਕਲਪਨਾਵਾਂ, ਪੱਖਪਾਤ ਅਤੇ ਇੱਛਾਵਾਂ 'ਤੇ ਨਿਰਭਰ ਕਰਨ ਵਾਲੀ ਖਾਲੀ ਰਸਮੀ ਕਾਰਵਾਈ ਨਾ ਬਣਾਇਆ ਜਾਵੇ;
>
> (ਬੀ) ਮਕੋਕਾ ਦੀ ਧਾਰਾ 21 (4) ਦੇ ਉਪਬੰਧਾਂ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇ ਅਤੇ ਜ਼ਮਾਨਤ 'ਤੇ ਰਿਹਾਈ ਲਈ ਲਗਾਈਆਂ ਗਈਆਂ ਦੋਹਰੀਆਂ ਸ਼ਰਤਾਂ ਨੂੰ ਗੈਰ-ਸੰਵਿਧਾਨਕ ਅਤੇ ਭਾਰਤ ਦੇ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੀ ਧਾਰਾ 14 ਅਤੇ 21 ਦੀ ਉਲੰਘਣਾ ਕਰਾਰ ਦਿੱਤਾ ਜਾਵੇ;
>
> (ਸੀ) ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ ਲਈ ਧਾਰਾ 23 (1) (ਏ) ਅਧੀਨ ਜਾਰੀ ਕੀਤੇ ਗਏ 10.10.2017 ਦੇ ਅਗਾਊਂ ਪ੍ਰਵਾਨਗੀ ਆਦੇਸ਼ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਨਾ ਅਤੇ ਰੱਦ ਕਰਨਾ ਅਤੇ ਨਤੀਜੇ ਵਜੋਂ ਆਈਪੀਸੀ ਦੀ ਧਾਰਾ 384, 386, 387, 34 ਅਤੇ 120 (ਬੀ) ਅਤੇ 3 (1) (ii) ਅਧੀਨ 2017 ਦੇ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਮਕੋਕਾ ਕੇਸ ਨੰਬਰ 24 ਵਿੱਚ ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ ਵਿਰੁੱਧ ਕਾਰਵਾਈ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਨਾ, ਮਕੋਕਾ, 1999 ਦੀ ਧਾਰਾ 3 (2), 3 (4) ਅਤੇ 3 (5) 2017 ਦੇ ਸੀਆਰ ਨੰਬਰ I/190 (ਐਕਸ-ਏ ਸੁਪਰਾ) ਤੋਂ ਪੈਦਾ ਹੋਈ ਹੈ ਅਤੇ 29.11.2017 (ਐਕਸਐਚ-ਐਫ ਸੁਪਰਾ) ਦੀ ਚਾਰਜਸ਼ੀਟ ਉਸ ਦੇ ਖਿਲਾਫ ਮਕੋਕਾ ਦੀ ਧਾਰਾ 3 (1) (2), 3 (2), 3 (4) ਅਤੇ 3 (5) ਤਹਿਤ ਲਗਾਈ ਗਈ ਹੈ;

(ਡੀ) ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ ਨੂੰ ਅਜਿਹੀਆਂ ਸ਼ਰਤਾਂ 'ਤੇ ਸੁਤੰਤਰ ਕਰਨਾ ਜੋ ਨਿਆਂ ਦੇ ਹਿੱਤ ਵਿੱਚ ਢੁਕਵੀਆਂ ਸਮਝੀਆਂ ਜਾਂਦੀਆਂ ਹਨ;

(ਈ) ਤੁਰੰਤ ਅਰਜ਼ੀ ਦੇ ਅੰਤਰਿਮ/ਅੰਤਰਿਮ ਪੜਾਅ 'ਤੇ, ਅੰਤਿਮ ਨਿਪਟਾਰੇ ਤੱਕ, ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ ਨੂੰ ਕਿਰਪਾ ਕਰਕੇ 2017 ਦੇ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਮਕੋਕਾ ਕੇਸ ਨੰਬਰ 24 ਵਿੱਚ ਹਿਰਾਸਤ ਤੋਂ ਰਿਹਾਅ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਜੋ ਕਿ ਕਾਸਰਵਡਾਵਲੀ ਥਾਣੇ, ਠਾਣੇ ਵਿੱਚ ਦਰਜ ਸੀ.ਆਰ. ਨੰਬਰ I-190/2017 ਤੋਂ ਪੈਦਾ ਹੋਇਆ ਹੈ, ਜਿਸ ਨੂੰ ਅਜਿਹੀ ਅੰਤਰਿਮ ਜ਼ਮਾਨਤ 'ਤੇ, ਉਚਿਤ ਨਿਯਮਾਂ ਅਤੇ ਸ਼ਰਤਾਂ 'ਤੇ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਇਹ ਮਾਣਯੋਗ ਅਦਾਲਤ ਢੁਕਵੀਂ ਅਤੇ ਉਚਿਤ ਸਮਝਦੀ ਹੈ;

3.1 ਵਿਵਾਦਿਤ ਆਦੇਸ਼ ਰਾਹੀਂ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੇ ਮਕੋਕਾ ਦੀ ਧਾਰਾ 23 (1) (ਏ) ਦੀ ਉਲੰਘਣਾ ਨੂੰ ਚੁਣੌਤੀ ਦੇਣ ਵਾਲੀ ਰਿੱਟ ਪਟੀਸ਼ਨ ਵਿੱਚ ਨਿਯਮ ਜਾਰੀ ਕਰਨ ਅਤੇ ਮਕੋਕਾ ਦੀ ਧਾਰਾ 21 (4) ਦੀਆਂ ਧਾਰਾਵਾਂ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਨ ਅਤੇ ਜ਼ਮਾਨਤ 'ਤੇ ਰਿਹਾਈ ਲਈ ਲਗਾਈਆਂ ਗਈਆਂ ਦੋਹਰੀਆਂ ਸ਼ਰਤਾਂ ਨੂੰ ਗੈਰ-ਸੰਵਿਧਾਨਕ ਅਤੇ ਭਾਰਤ ਦੇ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੀ ਧਾਰਾ 14 ਅਤੇ 21 ਦੀ ਉਲੰਘਣਾ ਕਰਾਰ ਦੇਣ ਦੇ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਦਿੱਤੇ ਹਨ। ਇਸ ਲਈ, ਉਪਰੋਕਤ ਦੋਵਾਂ ਵਿਵਸਥਾਵਾਂ ਦੀ ਸੰਵਿਧਾਨਕਤਾ 'ਤੇ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੁਆਰਾ ਵਿਚਾਰ ਕਰਨਾ ਅਜੇ ਬਾਕੀ ਹੈ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਉਪਰੋਕਤ ਦੋਵਾਂ ਧਾਰਾਵਾਂ ਦੀ ਮਹੱਤਤਾ ਨੂੰ ਚੁਣੌਤੀ ਦੇਣ ਵਾਲੀ ਰਿੱਟ ਪਟੀਸ਼ਨ ਵਿੱਚ, ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੇ ਮਕੋਕਾ ਦੀਆਂ ਧਾਰਾਵਾਂ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਲਈ ਵਧੀਕ ਪੁਲਿਸ ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਦੁਆਰਾ ਮਨਜ਼ੂਰੀ/ਪ੍ਰਵਾਨਗੀ 'ਤੇ ਵੀ ਵਿਚਾਰ ਕੀਤਾ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਨਾਲ ਨਜਿੱਠਿਆ ਹੈ ਅਤੇ ਹਾਲਾਂਕਿ ਇਸ ਪੜਾਅ 'ਤੇ ਸਬੂਤਾਂ ਦੀ ਵਿਸਥਾਰਤ ਪ੍ਰਸ਼ੰਸਾ ਦੀ ਲੋੜ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਅਤੇ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਧਾਰਾ 482 ਸੀਆਰਪੀਸੀ ਤਹਿਤ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕੀਤੀਆਂ ਸ਼ਕਤੀਆਂ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰ ਰਿਹਾ ਹੈ ਅਤੇ/ਜਾਂ ਡਿਸਚਾਰਜ ਅਰਜ਼ੀ 'ਤੇ ਵਿਚਾਰ ਕਰ ਰਿਹਾ ਹੈ, ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੇ ਕਿਹਾ ਹੈ ਕਿ ਵਧੀਕ ਪੁਲਿਸ ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਵੱਲੋਂ 10.10.2017 ਨੂੰ ਮਕੋਕਾ ਦੀਆਂ ਧਾਰਾਵਾਂ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਦੀ ਪ੍ਰਵਾਨਗੀ ਦੇਣ ਵਾਲਾ ਆਦੇਸ਼ ਮਨ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਨਾ ਕਰਨ ਦਾ ਨਤੀਜਾ ਹੈ।

ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਅਜਿਹਾ ਕਰਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਅਤੇ ਉਪਰੋਕਤ ਦੋਵਾਂ ਧਾਰਾਵਾਂ ਨੂੰ ਚੁਣੌਤੀ ਦੇਣ ਵਾਲੀ ਰਿੱਟ ਪਟੀਸ਼ਨ ਨੂੰ ਸਵੀਕਾਰ ਕਰਦੇ ਹੋਏ, ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੇ ਇਹ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਦੇ ਕੇ ਅੰਤਰਿਮ ਰਾਹਤ ਦਿੱਤੀ ਹੈ ਕਿ ਸੀ.ਆਰ. ਨੰਬਰ ਆਈ-190/2017 ਤੋਂ ਪੈਦਾ ਹੋਏ 2017 ਦੇ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਐਮਸੀਓਸੀ ਨੰਬਰ 24 ਵਿੱਚ ਉੱਤਰਦਾਤਾ - ਮੁਲਜ਼ਮ ਨੂੰ ਜ਼ਮਾਨਤ 'ਤੇ ਰਿਹਾਅ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ, ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੇ ਜ਼ਮਾਨਤ ਦੀ ਰਾਹਤ ਦਿੱਤੀ ਹੈ ਜੋ ਉੱਤਰਦਾਤਾ - ਦੋਸ਼ੀ ਜ਼ਮਾਨਤ ਅਰਜ਼ੀ ਵਿੱਚ ਵਿਦਵਾਨ ਸਿੰਗਲ ਜੱਜ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਪ੍ਰਾਪਤ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕੇ।

4. ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੇ ਡਿਵੀਜ਼ਨ ਬੈਂਚ ਵੱਲੋਂ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਫੈਸਲੇ ਅਤੇ ਆਦੇਸ਼ ਤੋਂ ਦੁਖੀ ਅਤੇ ਅਸੰਤੁਸ਼ਟ ਮਹਿਸੂਸ ਕਰਦਿਆਂ ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ ਨੇ ਮੌਜੂਦਾ ਅਪੀਲ ਨੂੰ ਤਰਜੀਹ ਦਿੱਤੀ ਹੈ।

5. ਅਪੀਲਕਰਤਾ - ਰਾਜ ਵੱਲੋਂ ਪੇਸ਼ ਹੋਏ ਵਿਦਵਾਨ ਵਕੀਲ ਨੇ ਜ਼ੋਰਦਾਰ ਢੰਗ ਨਾਲ ਕਿਹਾ ਹੈ ਕਿ ਕੇਸ ਦੇ ਤੱਥਾਂ ਅਤੇ ਹਾਲਾਤਾਂ ਵਿੱਚ, ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੇ ਉੱਤਰਦਾਤਾ - ਮੁਲਜ਼ਮ ਨੂੰ ਜ਼ਮਾਨਤ 'ਤੇ ਰਿਹਾਅ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਗੰਭੀਰ ਗਲਤੀ ਕੀਤੀ ਹੈ ਅਤੇ ਉਹ ਵੀ ਅੰਤਰਿਮ ਰਾਹਤ ਦੇ ਜ਼ਰੀਏ।

5.1 ਇਹ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਦੋਸ਼ੀ ਨੂੰ ਜ਼ਮਾਨਤ 'ਤੇ ਰਿਹਾਅ ਕਰਦੇ ਸਮੇਂ, ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੇ ਕਥਿਤ ਅਪਰਾਧਾਂ ਦੀ ਗੰਭੀਰਤਾ 'ਤੇ ਬਿਲਕੁਲ ਵੀ ਵਿਚਾਰ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਹੈ। ਇਹ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੇ ਵੀ ਇਸ ਤੱਥ ਦੀ ਸਹੀ ਪ੍ਰਸ਼ੰਸਾ ਅਤੇ ਵਿਚਾਰ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਹੈ ਕਿ ਪਹਿਲਾਂ ਇੱਕ ਵਿਸਥਾਰਤ ਫੈਸਲੇ ਅਤੇ ਆਦੇਸ਼ ਦੁਆਰਾ ਵਿਦਵਾਨ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਜੱਜ/ਮਕੋਕਾ ਜੱਜ ਨੇ ਜ਼ਮਾਨਤ ਅਰਜ਼ੀ ਰੱਦ ਕਰ ਦਿੱਤੀ ਸੀ ਅਤੇ ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਵੀ ਦੋਸ਼ੀ ਨੇ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਜ਼ਮਾਨਤ ਅਰਜ਼ੀ ਨੂੰ ਤਰਜੀਹ ਦਿੱਤੀ ਸੀ, ਜਿਸ ਦੀ ਸੁਣਵਾਈ ਵਿਦਵਾਨ ਸਿੰਗਲ ਜੱਜ ਨੇ ਕੀਤੀ ਸੀ ਅਤੇ ਸਬੰਧਤ ਧਿਰਾਂ ਵੱਲੋਂ ਪੇਸ਼ ਹੋਏ ਵਿਦਵਾਨ ਵਕੀਲ ਨੂੰ ਸੁਣਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਦੋਸ਼ੀ, ਕਿਉਂਕਿ ਵਿਦਵਾਨ ਸਿੰਗਲ ਜੱਜ ਦੋਸ਼ੀ ਨੂੰ ਜ਼ਮਾਨਤ 'ਤੇ ਰਿਹਾਅ ਕਰਨ ਲਈ ਤਿਆਰ ਨਹੀਂ ਸੀ, ਇਸ ਲਈ ਦੋਸ਼ੀ ਨੇ ਉਕਤ ਜ਼ਮਾਨਤ ਅਰਜ਼ੀ ਵਾਪਸ ਲੈ ਲਈ ਅਤੇ ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਮਕੋਕਾ ਦੀਆਂ ਧਾਰਾਵਾਂ ਨੂੰ ਚੁਣੌਤੀ ਦੇਣ ਦੀ ਆੜ ਵਿੱਚ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੇ ਡਿਵੀਜ਼ਨ ਬੈਂਚ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਰਿੱਟ ਪਟੀਸ਼ਨ ਦਾਇਰ ਕੀਤੀ ਅਤੇ ਅੰਤਰਿਮ ਰਾਹਤ ਦੀ ਬੇਨਤੀ ਕੀਤੀ ਜੋ ਬਦਕਿਸਮਤੀ ਨਾਲ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੇ ਡਿਵੀਜ਼ਨ ਬੈਂਚ ਨੇ ਮਨਜ਼ੂਰ ਕਰ ਲਈ ਹੈ।

5.2 ਇਹ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੇ ਇਸ ਤੱਥ 'ਤੇ ਬਿਲਕੁਲ ਵੀ ਵਿਚਾਰ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਹੈ ਕਿ ਜਾਂਚ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਜਾਂਚ ਏਜੰਸੀ ਦੁਆਰਾ ਮੁਲਜ਼ਮਾਂ ਵਿਰੁੱਧ ਵਿਸਥਾਰਤ ਚਾਰਜਸ਼ੀਟ ਦਾਇਰ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ।

5.3 ਇਹ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ **ਮੈਸਰਜ਼ ਨਿਹਾਰਿਕਾ ਇਨਫਰਾਸਟ੍ਰਕਚਰ ਪ੍ਰਾਈਵੇਟ ਲਿਮਟਿਡ ਬਨਾਮ ਮਹਾਰਾਸ਼ਟਰ ਰਾਜ ਅਤੇ ਹੋਰਾਂ** ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਦੇ ਮੱਦੇਨਜ਼ਰ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੇ ਡਿਵੀਜ਼ਨ ਬੈਂਚ ਦੁਆਰਾ ਅੰਤਰਿਮ ਰਾਹਤ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਮੁਲਜ਼ਮ ਨੂੰ ਜ਼ਮਾਨਤ 'ਤੇ ਰਿਹਾਅ ਕਰਨਾ ਕਾਨੂੰਨ ਵਿੱਚ ਸਥਿਰ ਨਹੀਂ ਹੈ (2021 ਦੀ ਅਪਰਾਧਿਕ ਅਪੀਲ ਨੰਬਰ 330 ਦਾ ਫੈਸਲਾ 13.04.2021 ਨੂੰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ)

5.4 ਇਹ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੇ ਮਕੋਕਾ ਤਹਿਤ ਅਪਰਾਧਾਂ ਲਈ ਦੋਸ਼ੀ ਨੂੰ ਲਗਭਗ ਬਰੀ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਹੈ ਅਤੇ ਉਹ ਵੀ ਅੰਤਰਿਮ ਪੜਾਅ 'ਤੇ। ਇਹ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਅੰਤਰਿਮ ਪੜਾਅ 'ਤੇ, ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੇ ਮਕੋਕਾ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਲਈ ਉਚਿਤ ਅਥਾਰਟੀ ਦੁਆਰਾ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਪ੍ਰਵਾਨਗੀ/ ਮਨਜ਼ੂਰੀ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਹੈ, ਜੋ ਅਣਉਚਿਤ ਅਤੇ ਬੇਵਕਤੀ ਹੈ।

5.5 ਇਹ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਜਾਂਚ ਏਜੰਸੀ ਦੁਆਰਾ ਇਕੱਤਰ ਕੀਤੀ ਗਈ ਰਿਕਾਰਡ 'ਤੇ ਕਾਫ਼ੀ ਸਮੱਗਰੀ ਸੀ, ਜੋ ਚਾਰਜਸ਼ੀਟ ਦਾ ਹਿੱਸਾ ਸੀ ਕਿ ਉੱਤਰਦਾਤਾ - ਦੋਸ਼ੀ ਖਰਚਿਆਂ ਲਈ ਫੰਡਾਂ ਦਾ ਪ੍ਰਬੰਧ ਕਰਦਾ ਹੈ

ਹਥਿਆਰ, ਜਾਣਕਾਰੀ ਖਰੀਦਦੇ ਹਨ ਅਤੇ ਉਹ ਸੰਗਠਿਤ ਅਪਰਾਧ ਸਿੰਡੀਕੇਟ ਦਾ ਸਰਗਰਮ ਮੈਂਬਰ ਹੈ।

6. ਉਪਰੋਕਤ ਪੇਸ਼ਕਸ਼ਾਂ ਕਰਦੇ ਹੋਏ, ਮੌਜੂਦਾ ਅਪੀਲ ਦੀ ਆਗਿਆ ਦੇਣ ਲਈ ਪ੍ਰਾਰਥਨਾ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ

7. ਮੌਜੂਦਾ ਅਪੀਲ ਦਾ ਵਿਰੋਧ ਸ਼੍ਰੀ ਸਿਧਾਰਥ ਦਵੇ ਨੇ ਕੀਤਾ, ਜੋ ਉੱਤਰਦਾਤਾ - ਮੁਲਜ਼ਮ ਦੀ ਤਰਫੋਂ ਪੇਸ਼ ਹੋਏ ਸੀਨੀਅਰ ਵਕੀਲ ਹਨ।

7.1 ਇਹ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਕੇਸ ਦੇ ਤੱਥਾਂ ਅਤੇ ਹਾਲਾਤਾਂ ਵਿੱਚ ਅਤੇ ਰਿਕਾਰਡ 'ਤੇ ਉਪਲਬਧ ਸਮੱਗਰੀ 'ਤੇ ਵਿਚਾਰ ਕਰਨ 'ਤੇ, ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੇ ਸਹੀ ਕਿਹਾ ਹੈ ਕਿ ਮਕੋਕਾ ਤਹਿਤ ਦੋਸ਼ੀ 'ਤੇ ਮੁਕੱਦਮਾ ਚਲਾਉਣ ਦੀ ਮਨਜ਼ੂਰੀ ਕਾਨੂੰਨ ਵਿੱਚ ਮਾੜੀ ਹੈ। ਇਹ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੇ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਤੌਰ 'ਤੇ ਦੇਖਿਆ ਹੈ ਕਿ ਮਕੋਕਾ ਦੀਆਂ ਧਾਰਾਵਾਂ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਲਈ ਕੋਈ ਠੋਸ ਸਮੱਗਰੀ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਇਹ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਇਸ ਲਈ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੇ ਦੋਸ਼ੀ ਨੂੰ ਜ਼ਮਾਨਤ 'ਤੇ ਸਹੀ ਢੰਗ ਨਾਲ ਰਿਹਾਅ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਹੈ।

7.2 ਇਹ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਨੂੰ ਸਾਲ 2019 ਵਿੱਚ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੁਆਰਾ ਜ਼ਮਾਨਤ 'ਤੇ ਰਿਹਾਅ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਅਤੇ ਦੋ ਸਾਲ ਤੋਂ ਵੱਧ ਸਮਾਂ ਬੀਤ ਚੁੱਕਾ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਗੱਲ ਦਾ ਕੋਈ ਦੋਸ਼ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿ ਦੋਸ਼ੀ ਨੇ ਉਸ ਨੂੰ ਜ਼ਮਾਨਤ ਦਿੰਦੇ ਸਮੇਂ ਆਜ਼ਾਦੀ ਦੀ ਦੁਰਵਰਤੋਂ ਕੀਤੀ ਹੈ। ਇਸ ਲਈ ਬੇਨਤੀ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਕਿ ਭਾਰਤ ਦੇ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੀ ਧਾਰਾ 136 ਤਹਿਤ ਸ਼ਕਤੀਆਂ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਦਿਆਂ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਵੱਲੋਂ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਜ਼ਮਾਨਤ ਰੱਦ ਨਾ ਕੀਤੀ ਜਾਵੇ।

8. ਅਸੀਂ ਸਬੰਧਤ ਧਿਰਾਂ ਵੱਲੋਂ ਪੇਸ਼ ਹੋਏ ਵਿਦਵਾਨ ਵਕੀਲ ਨੂੰ ਲੰਬੇ ਸਮੇਂ ਤੱਕ ਸੁਣਿਆ ਹੈ।

9. ਸਭ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ, ਇਹ ਨੋਟ ਕਰਨ ਦੀ ਲੋੜ ਹੈ ਕਿ ਉੱਤਰਦਾਤਾ - ਦੋਸ਼ੀ ਦੇ ਖਿਲਾਫ ਦੋਸ਼ ਬਹੁਤ ਗੰਭੀਰ ਕਿਸਮ ਦੇ ਹਨ ਭਾਵ ਆਈਪੀਸੀ ਦੀ ਧਾਰਾ 384, 386, 387 ਅਤੇ ਧਾਰਾ 34 ਦੇ ਤਹਿਤ ਅਪਰਾਧ। ਰਿਕਾਰਡ 'ਤੇ ਮੌਜੂਦ ਸਮੱਗਰੀ 'ਤੇ ਵਿਚਾਰ ਕਰਨ 'ਤੇ ਜਾਂਚ ਏਜੰਸੀ ਨੇ ਮਕੋਕਾ ਦੀਆਂ ਧਾਰਾਵਾਂ ਲਾਗੂ ਕੀਤੀਆਂ ਹਨ। ਜਾਂਚ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਮੁਲਜ਼ਮਾਂ ਖਿਲਾਫ ਆਈਪੀਸੀ ਦੇ ਨਾਲ-ਨਾਲ ਮਕੋਕਾ ਦੇ ਤਹਿਤ ਅਪਰਾਧਾਂ ਲਈ ਚਾਰਜਸ਼ੀਟ ਦਾਇਰ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ। ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੇ ਡਿਵੀਜ਼ਨ ਬੈਂਚ ਨੇ ਦੋਸ਼ੀ ਨੂੰ ਜ਼ਮਾਨਤ 'ਤੇ ਰਿਹਾਅ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਹੈ, ਉਹ ਵੀ ਅੰਤਰਿਮ ਰਾਹਤ ਦੇ ਜ਼ਰੀਏ। ਫੈਸਲਿਆਂ ਦੀ ਸ਼੍ਰੇਣੀ ਵਿੱਚ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕਾਨੂੰਨ ਅਨੁਸਾਰ, ਡਿਵੀਜ਼ਨ ਬੈਂਚ ਨੂੰ ਅੰਤਰਿਮ ਰਾਹਤ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਦੋਸ਼ੀ ਨੂੰ ਜ਼ਮਾਨਤ 'ਤੇ ਰਿਹਾਅ ਨਹੀਂ ਕਰਨਾ ਚਾਹੀਦਾ ਸੀ (**ਮੈਸਰਜ਼ ਨਿਹਾਰਿਕਾ ਇਨਫਰਾਸਟ੍ਰਕਚਰ ਪ੍ਰਾਈਵੇਟ ਲਿਮਟਿਡ ਬਨਾਮ ਮਹਾਰਾਸ਼ਟਰ ਰਾਜ ਅਤੇ ਹੋਰਾਂ** ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਦੇਖੋ (2021 ਦੀ ਅਪਰਾਧਿਕ ਅਪੀਲ ਨੰਬਰ 330 ਦਾ ਫੈਸਲਾ 13.04.2021 ਨੂੰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ)]

9.1 ਇਹ ਨੋਟ ਕਰਨ ਦੀ ਲੋੜ ਹੈ ਕਿ ਦੋਸ਼ੀ ਨੂੰ ਜ਼ਮਾਨਤ 'ਤੇ ਰਿਹਾਅ ਕਰਨ ਸਮੇਂ ਉਹ ਵੀ ਅੰਤਰਿਮ ਰਾਹਤ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿਚ ਹਾਈਕੋਰਟ ਨੇ ਦੋਸ਼ੀ ਵਿਰੁੱਧ ਕਥਿਤ ਅਪਰਾਧਾਂ ਦੀ ਗੰਭੀਰਤਾ

ਨੂੰ ਬਿਲਕੁਲ ਵੀ ਨਹੀਂ ਸਮਝਿਆ।ਜਾਂਚ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਇਹ ਪਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਉੱਤਰਦਾਤਾ - ਦੋਸ਼ੀ ਮਟਕਾ ਕਾਰੋਬਾਰ ਚਲਾ ਰਿਹਾ ਹੈ; ਛੋਟਾ ਸ਼ਕੀਲ ਅਤੇ ਉਸ ਦੇ ਗਿਰੋਹਾਂ ਨੂੰ ਫੰਡ ਮੁਹੱਈਆ ਕਰਵਾ ਰਿਹਾ ਹੈ; ਕਿ ਦੋਸ਼ੀ ਹਥਿਆਰ, ਜਾਣਕਾਰੀ ਖਰੀਦਣ ਦੇ ਖਰਚਿਆਂ ਲਈ ਫੰਡਾਂ ਦਾ ਪ੍ਰਬੰਧ ਕਰ ਰਿਹਾ ਹੈ ਅਤੇ ਉਹ ਸੰਗਠਿਤ ਅਪਰਾਧ ਸਿੰਡੀਕੇਟ ਦਾ ਸਰਗਰਮ ਮੈਂਬਰ ਹੈ। ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਮਕੋਕਾ ਦੀਆਂ ਧਾਰਾਵਾਂ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਦੀ ਮਨਜ਼ੂਰੀ ਕਾਨੂੰਨ ਅਨੁਸਾਰ ਗਲਤ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਰਿਕਾਰਡ 'ਤੇ ਕੋਈ ਸਬੂਤ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਇਸ ਲਈ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੇ ਵੀ ਆਈਪੀਸੀ ਦੇ ਤਹਿਤ ਹੋਰ ਅਪਰਾਧਾਂ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਦੋਸ਼ਾਂ 'ਤੇ ਵਿਚਾਰ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਹੈ। ਇਥੋਂ ਤਕ ਕਿ ਅੰਤਰਿਮ ਰਾਹਤ ਪੜਾਅ 'ਤੇ ਮਕੋਕਾ ਦੀਆਂ ਧਾਰਾਵਾਂ 'ਤੇ ਮੁਕੱਦਮਾ ਚਲਾਉਣ/ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਦੀ ਮਨਜ਼ੂਰੀ ਬਾਰੇ ਅਜਿਹੀ ਟਿੱਪਣੀ ਦੀ ਵੀ ਲੋੜ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਦਰਅਸਲ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੇ ਅੰਤਰਿਮ ਰਾਹਤ ਪੜਾਅ 'ਤੇ ਮਕੋਕਾ ਤਹਿਤ ਅਪਰਾਧ ਲਈ ਦੋਸ਼ੀ ਨੂੰ ਬਰੀ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਹੈ ਅਤੇ ਅੰਤਰਿਮ ਪੜਾਅ 'ਤੇ ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਨੂੰ ਮਕੋਕਾ ਤੋਂ ਬਰੀ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਹੈ, ਜੋ ਕਿ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਮਨਜ਼ੂਰ ਨਹੀਂ ਹੈ।

9.2 ਇਹ ਨੋਟ ਕਰਨ ਦੀ ਲੋੜ ਹੈ ਕਿ ਵਿਸਥਾਰਤ ਫੈਸਲੇ ਅਤੇ ਆਦੇਸ਼ ਦੁਆਰਾ, ਵਿਦਵਾਨ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਜੱਜ / ਮਕੋਕਾ ਨੇ ਦੋਸ਼ੀ ਨੂੰ ਜ਼ਮਾਨਤ 'ਤੇ ਰਿਹਾਅ ਕਰਨ ਤੋਂ ਇਨਕਾਰ ਕਰ ਦਿੱਤਾ। ਦੋਸ਼ੀ ਨੇ ਇਸ ਨੂੰ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਵਿੱਚ ਚੁਣੌਤੀ ਦਿੱਤੀ। ਦੋਸ਼ੀ ਵੱਲੋਂ ਤਰਜੀਹ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਜ਼ਮਾਨਤ ਅਰਜ਼ੀ ਦੀ ਸੁਣਵਾਈ ਵਿਦਵਾਨ ਸਿੰਗਲ ਜੱਜ ਨੇ ਕੀਤੀ। ਇਕੱਲੇ ਜੱਜ ਦੋਸ਼ੀ ਨੂੰ ਜ਼ਮਾਨਤ 'ਤੇ ਰਿਹਾਅ ਕਰਨ ਦੇ ਇਛੁੱਕ ਨਹੀਂ ਸਨ ਅਤੇ ਇਸ ਲਈ ਦੋਸ਼ੀ ਨੇ ਇਸ ਨੂੰ ਵਾਪਸ ਲੈ ਲਿਆ ਅਤੇ ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਮਕੋਕਾ ਦੀ ਬੁਰਾਈ ਨੂੰ ਚੁਣੌਤੀ ਦੇਣ ਦੀ ਆੜ ਵਿੱਚ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੇ ਡਿਵੀਜ਼ਨ ਬੈਂਚ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਰਿੱਟ ਪਟੀਸ਼ਨ ਨੂੰ ਤਰਜੀਹ ਦਿੱਤੀ ਅਤੇ ਉਪਰੋਕਤ 'ਤੇ ਧਿਆਨ ਦਿੱਤੇ ਬਿਨਾਂ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੇ ਡਿਵੀਜ਼ਨ ਬੈਂਚ ਨੇ ਦੋਸ਼ੀ ਨੂੰ ਜ਼ਮਾਨਤ 'ਤੇ ਰਿਹਾਅ ਕਰ ਦਿੱਤਾ, ਉਹ ਵੀ ਅੰਤਰਿਮ ਰਾਹਤ ਦੇ ਜ਼ਰੀਏ। ਜਿਸ ਨੂੰ ਨਹੀਂ ਤਾਂ ਦੋਸ਼ੀ ਵਿਦਵਾਨ ਸਿੰਗਲ ਜੱਜ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਪੇਸ਼ ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕਿਆ ਅਤੇ ਉਸਨੇ ਜ਼ਮਾਨਤ ਅਰਜ਼ੀ ਵਾਪਸ ਲੈ ਲਈ। ਉਪਰੋਕਤ ਨੂੰ ਦੋਸ਼ੀ ਦੁਆਰਾ ਫੋਰਮ ਖਰੀਦਦਾਰੀ ਕਿਹਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਜੋ ਬਹੁਤ ਨਿਰਾਸ਼ਾਜਨਕ ਹੈ ਅਤੇ ਜਿਸ ਨੂੰ ਮਨਜ਼ੂਰੀ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ। ਇਸ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਵੀ ਦੋਸ਼ੀ ਜ਼ਮਾਨਤ 'ਤੇ ਰਿਹਾਅ ਹੋਣ ਦਾ ਹੱਕਦਾਰ ਨਹੀਂ ਹੈ ਅਤੇ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਵੱਲੋਂ ਦੋਸ਼ੀ ਨੂੰ ਜ਼ਮਾਨਤ 'ਤੇ ਰਿਹਾਅ ਕਰਨ ਦੇ ਆਦੇਸ਼ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ।

10. ਹੁਣ ਜਿੱਥੋਂ ਤੱਕ ਦੋਸ਼ੀ ਵੱਲੋਂ ਇਹ ਦਲੀਲਾਂ ਦਿੱਤੀਆਂ ਜਾਂਦੀਆਂ ਹਨ ਕਿ ਕਿਉਂਕਿ ਦੋਸ਼ੀ ਨੂੰ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਵੱਲੋਂ ਪਾਸ ਕੀਤੇ ਗਏ ਆਦੇਸ਼ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਸਾਲ 2019 ਵਿੱਚ ਰਿਹਾਅ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਅਤੇ ਉਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਉਸਨੇ ਉਸ ਨੂੰ ਜ਼ਮਾਨਤ 'ਤੇ ਰਿਹਾਅ ਕਰਦੇ ਸਮੇਂ ਦਿਖਾਈ ਗਈ ਆਜ਼ਾਦੀ ਦੀ ਦੁਰਵਰਤੋਂ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਹੈ, ਇਸ ਲਈ ਵਿਵਾਦਿਤ ਆਦੇਸ਼ ਨੂੰ ਰੱਦ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਅਤੇ ਜ਼ਮਾਨਤ ਰੱਦ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ, ਇਹ ਨੋਟ ਕਰਨ ਦੀ ਲੋੜ ਹੈ ਕਿ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕਾਨੂੰਨ ਅਨੁਸਾਰ ਗਲਤ ਆਦੇਸ਼ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਨ ਅਤੇ ਰੱਦ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਫੈਸਲਿਆਂ ਦੀ ਸ਼੍ਰੇਣੀ ਵਿੱਚ

ਜ਼ਮਾਨਤ 'ਤੇ ਦੋਸ਼ੀ ਅਤੇ ਆਜ਼ਾਦੀ ਦੀ ਦੁਰਵਰਤੋਂ ਆਦਿ 'ਤੇ ਦੋਸ਼ੀ ਦੀ ਜ਼ਮਾਨਤ ਰੱਦ ਕਰਨਾ ਦੋਵੇਂ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਪੱਧਰ 'ਤੇ ਖੜ੍ਹੇ ਹਨ ਅਤੇ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਮਾਪਦੰਡ ਲਾਗੂ ਹੋਣਗੇ। ਇਹ ਜ਼ਮਾਨਤ ਰੱਦ ਕਰਨ ਦਾ ਸਵਾਲ ਨਹੀਂ ਹੈ ਬਲਕਿ ਇਹ ਅਦਾਲਤ ਵੱਲੋਂ ਦੋਸ਼ੀ ਨੂੰ ਜ਼ਮਾਨਤ 'ਤੇ ਰਿਹਾਅ ਕਰਨ ਦੇ ਗਲਤ ਆਦੇਸ਼ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਨ ਅਤੇ ਰੱਦ ਕਰਨ ਦਾ ਸਵਾਲ ਹੈ।

11. ਉਪਰੋਕਤ ਦੇ ਮੱਦੇਨਜ਼ਰ ਅਤੇ ਉੱਪਰ ਦੱਸੇ ਕਾਰਨਾਂ ਕਰਕੇ, ਮੌਜੂਦਾ ਅਪੀਲ ਸਫਲ ਹੁੰਦੀ ਹੈ. ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੇ ਡਿਵੀਜ਼ਨ ਬੈਂਚ ਵੱਲੋਂ 2018 ਦੀ ਕ੍ਰਿਮੀਨਲ ਰਿੱਟ ਪਟੀਸ਼ਨ ਨੰਬਰ 4639 ਵਿੱਚ 29.01.2019 ਨੂੰ ਜਾਰੀ ਕੀਤੇ ਗਏ ਆਦੇਸ਼ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਕਾਸਰਵਡਾਵਲੀ ਪੁਲਿਸ ਕੋਲ ਦਰਜ 2017 ਦੇ ਸੀਆਰ ਨੰਬਰ I-190 ਤੋਂ ਪੈਦਾ ਹੋਏ 2017 ਦੇ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਐਮਸੀਓਸੀ ਨੰਬਰ 24 ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਜ਼ਮਾਨਤ 'ਤੇ ਦੋਸ਼ੀ ਨੂੰ ਰਿਹਾਅ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਸਿੱਟੇ ਵਜੋਂ ਉੱਤਰਦਾਤਾ - ਦੋਸ਼ੀ ਨੂੰ ਤੁਰੰਤ ਆਤਮ ਸਮਰਪਣ ਕਰਨ ਅਤੇ ਮੁਕੱਦਮੇ ਦਾ ਸਾਹਮਣਾ ਕਰਨ ਦਾ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਦਿੱਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਜੇ ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਤੁਰੰਤ ਆਤਮ ਸਮਰਪਣ ਨਹੀਂ ਕਰਦਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਸਬੰਧਤ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਗੈਰ-ਜ਼ਮਾਨਤੀ ਵਾਰੰਟ ਜਾਰੀ ਕਰਕੇ ਉਸ ਦੀ ਮੌਜੂਦਗੀ ਨੂੰ ਸੁਰੱਖਿਅਤ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇ। ਮੌਜੂਦਾ ਅਪੀਲ ਨੂੰ ਇਸ ਅਨੁਸਾਰ ਮਨਜ਼ੂਰ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ।

ਅੰਕਿਤ ਗਿਆਨ ਅਪੀਲ ਦੀ ਇਜਾਜ਼ਤ ਦਿੱਤੀ ਗਈ

ਬੇਦਾਅਵਾ :- ਸਥਾਨਕ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਅਨੁਵਾਦ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਨਿਰਣਾ/ਨਿਆਂ ਕੇਵਲ ਮੁਕੱਦਮੇਬਾਜ਼ਾਂ ਲਈ ਉਹਨਾਂ ਦੀ ਆਪਣੀ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਸਮਝਣ ਤੱਕ ਹੀ ਸੀਮਤ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸਦਾ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ ਇਸਤੇਮਾਲ ਨਹੀ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ । ਸਾਰੇ ਵਿਹਾਰਕ ਅਤੇ ਅਧਿਕਾਰਤ ਮੰਤਵਾਂ ਲਈ ਨਿਆਂ/ ਨਰਣੇ ਦਾ ਅੰਗਰੇਜ਼ੀ ਸੰਸਕਰਣ ਪ੍ਰਮਾਣਿਤ ਹੋਵੇਗਾ ਅਤੇ ਅਮਲ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਲਈ ਇਸ ਨੂੰ ਤਰਜੀਹ ਦਿੱਤੀ ਜਾਵੇਗੀ ।

